

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/83/2019
Identifikačné číslo spisu: 5115212838
Dátum vydania rozhodnutia: 11.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5115212838.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: R. Y., nar. XX. E. XXXX, bytom A., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Macaláková & partners s.r.o., so sídlom J. Milca 11, Žilina, IČO: 50 925 288, proti žalovanému: KOMUNÁLNA POISTOVŇA, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Horná 26, Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, o zaplatenie 84 976,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/226/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 17. januára 2019, č. k. 14Cob/126/2018-358, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie odmieta.
- II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 17. januára 2019, č. k. 14Cob/126/2018-358 zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 23. januára 2018, č. k. 10Cb/226/2015-193, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 84 976,- eur s príslušenstvom a priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania tak, že žalobu zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

1.1. V odôvodnení uviedol, že poisťná zmluva s výnimkou listiny označenej ako Zoznam poisteného huteľného majetku z 2. júla 2008 tvorí jeden celok vyhotovený na jednej listine zodpovedajúcej veľkosťou trom stranám formátu A4 s uvedením základných údajov týkajúcich sa účastníkov zmluvy, s označením predmetu poistenia - poistenie majetku a zodpovednosti za škodu. Text zmluvy je krytý podpisom poisteného a pečiatkou a podpisom poisťovne (resp. sprostredkovateľa). Na jej rube sú uvedené všeobecné poisťné podmienky vrátane zvláštnej časti upravujúcej poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou alebo vodou z vodovodných zariadení a pre prípad ukradnutia veci. V zozname poisteného majetku je uvedený majetok ako Z., jeho poisťná hodnota a adresa poistenia: Horné Kysuce. Tento zoznam je krytý podpismi poisteného a poisťovne. Preto nemohlo obstať tvrdenie žalobcu, že nebol oboznámený s poisťnými podmienkami. Žalobca podpisom akceptoval zoznam poisteného majetku s jeho identifikáciou, uvedením poisťnej zmluvy a adresy poistenia, a preto

sa tieto zmluvné dojednania stali účasťou právneho vzťahu medzi stranami sporu.

1.2. Odvolací súd poukázal na to, že v poisťovnej zmluve nie je poisťovaný majetok vôbec identifikovaný, ale jeho identifikácia je uvedená výlučne v prílohe zmluvy (v zozname poisťovaného majetku), v ktorej je vymedzená aj adresa poistenia. Žalobca na jednej strane požaduje od žalovaného plnenie, na ktoré mu mal vzniknúť nárok na základe predpokladanej poisťovnej udalosti (krádeže), a na druhej strane kontraktálny proces vedúci k uzatvoreniu zmluvy spochybňoval tým, že nemal dostatočné informácie ohľadom rozsahu poskytovanej finančnej služby. V tejto súvislosti poukázal na zásadu ‚pacta sunt servanda‘ a zároveň dodal, že žalobca ako podnikateľský subjekt sa mal pred podpisom zmluvy riadne oboznámiť so zmluvnými ustanoveniami, vrátane ustanovení upravujúcich miestnu platnosť poistenia.

1.3. Odvolací súd skonštatoval, že v čl. 12 poisťovných podmienok, ktoré aplikoval okresný súd, je definovaná miestna platnosť poistenia tak, že sa týka poisťovných udalostí, pri ktorých nastane škoda na území Slovenskej republiky, ak nie je v poisťovnej zmluve dohodnuté inak. Pre rozhodnutie v spore bol významný čl. 3 zvlášťnej časti poisťovných podmienok týkajúcich sa poistenia pre prípad ukradnutia vecí, podľa ktorého poisťovňa poskytne plnenie, ak došlo k poisťovnej udalosti na mieste uvedenom v zmluve ako miesto poistenia. K údajom miesta poistenia a adresa poistenia uviedol, že sa nejedná o pojmy svojou podstatou a obsahom tak odlišné, aby bolo možné dospieť k žalobcom prezentovanému názoru, že adresa poistenia nie je totožná s miestom poistenia. Pri rešpektovaní autonómie vôle zmluvných strán a pri preferencii platnosti právneho úkonu dospel krajský súd k záveru, že poisťovňa je povinná poskytnúť poisťovné plnenie len, ak došlo k poisťovnej udalosti uvedenej v poisťovnej zmluve ako miesto poistenia. K škode (ku krádeži) nedošlo v mieste poistenia a ani v regióne Kysúc vymedzenom územím okresov Čadca a Kysucké Nové Mesto, ale v obci Liptovská Teplička nachádzajúcej sa v okrese Poprad.

1.4. Územná platnosť poistenia predstavuje územie, na ktorom je poisťovné krytie platné. Ak škoda vznikla mimo tohto územia, nie je krytá poistením. S obmedzením miestnej platnosti poistenia nie je poisťovnému uložená žiadna osobitná povinnosť, a preto žalobcovi nebránilo, aby predmet poistenia premiestnil aj mimo zmluvou vymedzeného územia. Preto neprichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňuje poisťiteľovi poisťovné plnenie len znížiť podľa toho, aký vplyv malo porušenie povinnosti poisťovaného na vznik poisťovnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov. Predmetné ustanovenie rieši dodržiavanie povinností poisťovaného, ktoré poisťovnému vyplývajú zo zákona alebo z poisťovnej zmluvy. Nakoľko k poisťovnej udalosti došlo na území, ktoré nie je vzhľadom na dohodnutú územnú platnosť poistenia v poisťovnej zmluve kryté, nevznikla žalovanému povinnosť poskytnúť plnenie. Preto krajský súd vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dňa 6. mája 2019 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

2.1. Dovolateľ považuje za nesprávny záver, že pojmy adresa poistenia a miesto poistenia sú totožné, čo nezodpovedá ich definícii. Podľa jeho presvedčenia mu neboli zo strany sprostredkovateľa dojednávajúceho poistenie vysvetlené základné pojmy a ani účel poznámky Adresa poistenia: Horné Kysuce, ktorú považuje za neurčitú a nejednoznačnú s tým, že o ňu nemožno oprieť odmietnutie vyplatenia poisťovného plnenia, pričom poukázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka o platnosti právnych úkonov, na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a odcitoval časť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ v príslušnom gramatickom tvare) sp. zn. 5Obdo/10/2017. Všetky podmienky výluky z poistenia musia naplnené bez akýchkoľvek pochybností, pričom povinnosťou súdu bolo zaujať výklad, ktorý je v prospech poisťovaného a interpretáciu poisťovne aplikujúcu výluky z poistenia je možné akceptovať len, ak neexistuje iný výklad. Žalobca sa nestotožnil ani so záverom krajského súdu, ktorým vyhodnotil odkaz na znenie § 799 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka ako irelevantný. Pri uzatváraní poistenia jeho vôľa určite nesmerovala k dojednaniu územného obmedzenia poistenia, ako to nesprávne uzavrel odvolací súd. Pojem „Adresa poistenia: Horné Kysuce“ označil dovolateľ za nezrozumiteľný, zmätočný, vnútorne rozporný, nejasný, nejednoznačný a bezobsažný. Vymedzene územia Horné Kysuce je s poukazom na jeho definíciu uvedenú na webových stránkach jednotlivých kysuckých obcí podľa žalobcu nejednoznačné a na tom nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že k škodovej udalosti došlo v Liptovskej Tepličke, ktorá sa nenachádza v regióne Horných Kysúc. Neurčité, nejednoznačné, zmätočné dojednanie pripúšťajúce rôzny výklad je podľa dovolateľa neplatné a nemožno naň prihliadať.

3. Žalovaný vo vyjadrení z 26. júla 2019 navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [podľa § 35 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“)] po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p., sa pritom rozumie tak otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu vid' aj 3Cdo/158/2017).

5.1. Naopak prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C.s.p. nemôže byť daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok. Predmetný záver zaujatý dovolacím súdom vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach vid' aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017) je aktuálny v rozhodovanej veci. Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu na ňom zotrúva a nevidí rozumný dôvod, aby sa od neho odklonil.

5.2. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

6. Dovolací súd konštatuje, že žalobca sa podaným dovolaním nedomáha vyriešenia otázky výkladu alebo aplikáciu konkrétneho zákonného ustanovenia, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 C. s. p. spôsobom zadaným judikatúrou najvyššieho súdu, ale v skutočnosti sa domáha, aby dovolací súd prehodnocoval skutkové závery, ktoré prebral ako základ do svojho rozhodnutia krajský súd. Uvedené je však v dovolacom konaní vylúčené, ako to vyplýva zo znenia ustanovenia § 442 C.s.p.

6.1. Na bližšie odôvodnenie tohto záveru poukazuje dovolací súd na to, že žalobca predovšetkým nesúhlasil so skutkovým záverom odvolacieho súdu o dojednaní územného obmedzenia platnosti poistenia, keď uvedené zmluvné dojednanie nemalo zodpovedať jeho vôli pri uzatváraní poistnej zmluvy. Dovolací súd je uvedeným skutkovým záverom odvolacieho súdu viazaný a nie je oprávnený preskúmať jeho správnosť alebo nesprávnosť.

6.2. Rovnako tak dovolací súd nie je oprávnený uskutočňovať výklad medzi stranami sporu uzatvorenej poistnej zmluvy, resp. jej jednotlivých ustanovení. Taktiež dovolací súd nemôže posudzovať, či konkrétne zmluvné dojednanie je alebo nie je určité, prípadne či je zrozumiteľné alebo nie. K tomu dovolací súd len poznamenáva, že samotný výklad zmluvy (vrátane jej príloh) a v nej dojednaných pojmov, ako aj naplnenie predpokladov ich existencie, či posúdenie povahy týchto úkonov, predstavuje zisťovanie obsahu zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci, a teda nejedná sa o preskúmavanie správnosti alebo nesprávnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (k tomu vid' aj 4Obdo/45/2017).

6.3. Rovnako tak v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/27-28/2019 (ktoré je aplikovateľné na rozhodovanú vec - pozn.) dovolací súd uviedol, že „pokiaľ súd zisťuje obsah zmluvy, a to aj za pomoci výkladu prejavov zmluvných strán v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rieši skutkové otázky. Výsledkom tejto činnosti súdu sú skutkové zistenia a z nich vyvedené skutkové závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu tvoriaci podstatu tohto výsledku, nemožno považovať za právne posúdenie. Pri riešení skutkovej otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté. Pokiaľ súd na základe výsledkov

dokazovania zisťuje obsah právneho úkonu, oboznamuje sa s tým, čo a ako je v právnom úkone vyjadrené a v spojitosti s tým posudzuje určitosť a zrozumiteľnosť vyjadrenia vôle zmluvných strán, sú výsledkom tohto zisťovania skutkové závery.

7. Záverom len ako poznámku dovolací súd dáva do pozornosti dovolateľovi, že pokiaľ chce odkazovať vo svojich podaniach na súdne rozhodnutia, je nevyhnutné, aby sa podrobne oboznámil s ich obsahom. Pokiaľ totiž v dovolaní citoval rozhodnutie najvyššieho súdu pod sp. zn. 5Obdo/10/2017, za záver najvyššieho súdu označil niečo, čo dovolací súd v predmetnom rozhodnutí nevyslovil. Právna zástupkyňa dovolateľa totiž odcitovala pasáž z tzv. „konštatačnej“ časti rozhodnutia, konkrétne sa jednalo o dovolaciu argumentáciu strany v uvedenom konaní.

7.1. Predmetné konanie dovolateľa preto považuje dovolací súd za nekorektné a priečiace sa tomu, čo zákon (napr. čl. 11 ods. 3 Základných princípov Civilného sporového poriadku od osoby znalej práva vyžaduje.

8. Najvyšší súd tak vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že v rozhodovanej veci nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

9. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

10. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.